Ontwerpuitvraag

Nieuwe Meervaart en Zuidwestoever Sloterplas

Een integrale ruimtelijke- en gebruiksopgave

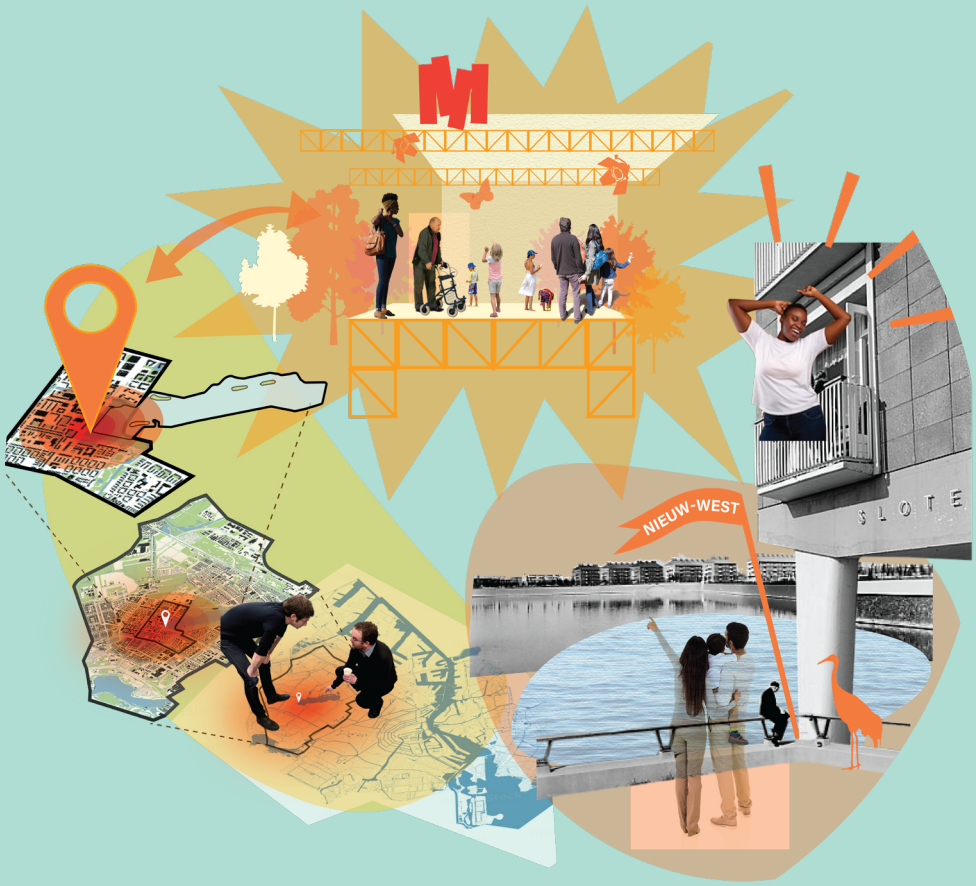

In opdracht van

Gemeente Amsterdam

In samenwerking met

MEERVAART

Opgesteld door:

Studio for New Realities

november 2025

Een grootstedelijke cultuurvoorziening in Nieuw-West

Inhoudsopgave

Management samenvatting 4

1. Achtergrond en opgaven 6
Hoe de uitvraag tot stand is gekomen

2. Visie op gebruik 16
Een flexibele gebruiksmachine

3. De aard van de uitvraag 24
De zoektocht naar een open samenwerking

4. Programma en stedenbouwkundige kaders 28
Programmatische en stedenbouwkundige randvoorwaarden

5. Principes 44
Vijf integrale ontwerpprincipes

6. Wat wij van u vragen 58

Management samenvatting

Voor u ligt de ontwerpuitvraag voor de ontwikkeling van een integraal ruimtelijk-programmatisch ontwerp voor de herinrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas en Nieuwe Meervaart. Met deze ontwerpuitvraag nodigen wij architectenteams (gebouwarchitect, interieurarchitect, landschapsarchitect en constructeur) uit om een ruimtelijk-programmatische (ontwerp)visie te vormen.

Achtergrond en opgaven

Amsterdam zet in op meerkernige ontwikkeling: in plaats van één centrum waar alles op gericht is, wordt Amsterdam een stad met meerdere stedelijke kernen. Stadscentrum Osdorpplein ontwikkelt door tot een volwaardig, eigen en aantrekkelijk centrum van Amsterdam Nieuw-West.

Meervaart is een belangrijke culturele publiekstrekker en verbindende schakel tussen stadsdeel Nieuw-West en de rest van de stad. Om de komende decennia van betekenis te kunnen blijven is een nieuw, groter en uitnodigend gebouw nodig. In juli 2020 heeft de gemeenteraad besloten dat er een nieuw gebouw voor Meervaart komt – Nieuwe Meervaart. Met ruim veertienduizend vierkante meter bruto vloeroppervlak wordt het groter dan het huidige gebouw en biedt het ruimte aan meerdere functies. Daarbij is gekozen voor de locatie in de Sloterplas (de waterlocatie), waarbij het gebouw deels of volledig op de oever gesitueerd kan worden.

De ligging aan de Sloterplas, hét landschappelijk icoon van Nieuw- West, is een bijzondere kwaliteit en vraagt om zorgvuldige inpassing. Een sensitieve uitdaging, maar vooral ook een kans om de openbare ruimte van de zuidwestoever van de Sloterplas, te vernieuwen en meer te laden als plek voor de buurt en meer waarde te geven voor de toekomst.

De herinrichting van de zuidwestoever met Nieuwe Meervaart betreft een integrale en meervoudige uitdaging. De oever en het gebouw kunnen niet los van elkaar worden benaderd, ze dienen in samenhang te worden ontwikkeld en elkaar te versterken. Om dit te benadrukken spreken we over ‘de plek’ als geheel. Dit is met name van belang bij de interpretatie van principes (hoofdstuk 5) voor het ontwerp.

Gebruik staat centraal

De opgave is nadrukkelijk ook een sociaal-culturele gebruiksopgave (meer dan een ruimtelijke opgave), met – potentieel – enorme waarde voor buurt en stad. Het is de ambitie om een échte publieke plek aan de plas te ontwikkelen. Een maakbare plek die verschillende vormen van gebruik mogelijk maakt door de tijd, zich doorontwikkelt en flexibel is in gebruik.

Omdat gebruik zo centraal staat in de opgaven, vormt het proces met gebruikers de basis van het hele traject – van onderzoek tot uitvoering. Deze uitvraag is grotendeels het resultaat van dat participatieproces. Het benadrukt het belang van een plek die past bij Nieuw-West: uitnodigend en gastvrij, prettig en veilig, zorgvuldig ingebed in het landschap zonder barrières, met aandacht voor de natuur. Een plek met ruimte voor zowel rust als levendigheid, waar bestaande kwaliteiten zoals het ‘Rondje Sloterplas’ behouden en versterkt worden.

Architectenteam

De integrale, meervoudige gebruiksopgave vereist specifieke kwaliteiten en een open houding van het architectenteam. We zoeken een team dat: actief werkt aan het vormgeven van de sociaal-culturele opgave, verschillende perspectieven kan combineren, uitblinkt in samenwerking, een nieuwsgierige ontwerpend-onderzoekende houding heeft, kosten-intelligent kan ontwerpen en een flexibele proceshouding aan kan nemen.

Kaders

Het programma van Nieuwe Meervaart en de stedenbouwkundige kaders van Nieuw-West en de Sloterplas, bepalen samen de aard van de plek. Het programma van Nieuwe Meervaart vraagt om een veelzijdig cultuurgebouw en vertaalt zich ruimtelijk naar circa 14.000 m^2 bvo, met drie theaterzalen (verschillend in aard en functie) en backstageruimte, studio’s en verhuurzalen, entreegebied en foyers (inclusief 2 horecavoorzieningen), kantoorruimte, technische ruimtes, interne verkeersruimte en constructies.

De ambitie voor de openbare ruimte is het verbeteren van de ruimtelijke, verblijfs-, recreatieve en ecologische kwaliteit van de zuidwestoever van de Sloterplas. Zorgvuldige inpassing van Nieuwe Meervaart aan/in de Sloterplas is daarbij essentieel, rekening houdend met de (cultuurhistorische/ landschappelijke) waarden van de plas en het beschermd stadsgezicht. Belangrijke uitgangspunt voor de zuidwestoever is het versterken van de landschappelijke identiteit als stedelijke kop van Sloterplas, met een verbeterde hoogwaardige, groene, royale promenade, een vernieuwde oeverlijn en versterkte groen- en bomenstructuur. De verblijfskwaliteit van de oever wordt vergroot en kades worden zo vormgegeven dat ze dicht bij het water komen.

In het ontwerp moet in ieder geval de ontsluiting, een horecaterras bij de Nieuwe Meervaart en een plek voor kleinschalige buitenvoorstellingen worden opgenomen. Activiteiten vinden niet alleen binnen plaats, het hele gebied wordt op passende wijze geprogrammeerd met activiteiten en voorzieningen die de gebruikskwaliteit van het gebied vergroten. Het dak van het gebouw wordt optimaal benut: denk aan dakterras(sen) en daktuin(en) c.q. groene daken met uitzicht en podium met een publiek karakter.

Ontwerpprincipes

Om richting te geven aan de architectenteams onderscheiden wij vijf integrale ontwerpprincipes voor gebouw én oever. Geformuleerd als voorschot op wat er komen gaat: wij selecteren het architectenteam dat in de ogen van de selectiecommissie de indruk wekt het best te kunnen gaan voldoen aan de toekomstige ontwerpeisen, op basis van hun ingediende visie en aanpak.

Vijf integrale ontwerpprincipes

1. Wat is de identiteit van de plek?
   Een herkenbare en betekenisvolle culturele plek voor stad en buurt
2. Hoe haalt de plek het beste uit gebruikers?
   Een uitdagende en aanpasbare plek voor verschillende vormen van gebruik
3. Hoe versterkt de plek zijn omgeving?
   Een plek waar landschap, stad, water en gebouw elkaar versterken
4. Hoe trekt de plek bezoekers aan?
   Een uitnodigende plek waar iedereen mee kan doen
5. Hoe werkt de plek?
   Een cureerbare en slim georganiseerde plek

Wat wij van u vragen

Met deze ontwerpuitvraag nodigen wij architectenteams uit om een ruimtelijk-programmatische (ontwerp)visie te vormen op de verbetering van de zuidwestoever van de Sloterplas en de inpassing en het ontwerp van het nieuwe gebouw voor Meervaart. Wij vragen uw visie op een ontwerp dat de samenhang en wederzijdse versterking tussen gebouw, landschap en gebruikers tot uitdrukking brengt. En een voorstel voor een aanpak die recht doet aan de potentie van dit nieuwe culturele hart in Nieuw-West.

De aanbestedingsprocedure bestaat uit vier fasen:

1. Selectie:uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en selectiecriterium
2. Eerste inschrijvingsronde: pre-visie
3. Onderhandelingsfase en definitieve inschrijfronde: visie op ontwerpopgave en conceptuele oplossingsrichtingen, plan van aanpak
4. Gunning en contracteren

1 Achtergrond en opgaven

Hoe de uitvraag tot stand is gekomen

*Uitspraken in tekstballonnen tussen aanhalingstekens zijn quotes vanuit het participatieproces

Voor u ligt de uitvraag voor de ontwikkeling van een integraal ruimtelijk-programmatisch ontwerp voor de herinrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas en Nieuwe Meervaart.

Met deze ontwerpuitvraag nodigen wij architectenteams (gebouwarchitect, interieurarchitect, landschapsarchitect en constructeur) uit om een integrale visie te vormen op de verbetering van de zuidwestoever van de Sloterplas en de inpassing en het ontwerp van het nieuwe gebouw voor Meervaart. De uitdaging die voor u ligt behelst uitdrukkelijk niet alleen het ontwerp van een gebouw en een stuk openbare ruimte. Wij vragen uw visie op een ontwerp dat de samenhang en wederzijdse versterking tussen gebouw, landschap en gebruikers tot uitdrukking brengt. En een voorstel voor een aanpak die recht doet aan de potentie van dit nieuwe culturele hart in Nieuw-West.

Deze ontwerpuitvraag is het resultaat van een gemeenschappelijk proces, waar de gemeente Amsterdam, Meervaart en bewoners en ondernemers uit Nieuw-West nauw bij betrokken zijn. De opgave is onderdeel van een gezamenlijke visie op de toekomst van dit bijzondere deel van Amsterdam, met aandacht voor podiumcultuur, Nieuw-West, het Sloterpark en de rol van Nieuwe Meervaart.

Wij verheugen ons op de reacties die we gaan ontvangen en op de samenwerkingen die hieruit gaan ontstaan.

Namens de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani, wethouder cultuur.

Achtergrond

Amsterdam ontwikkelt zich tot een meerkernige stad. Dat heeft effect op de strategische programmering van het culturele aanbod. Spreiding van cultuur is goed voor de stad én de stadsdelen – het kan ingezet worden als aanjager van complete, sterke en aantrekkelijke stadsdelen.

Een inhaalslag in Nieuw-West is daarbij op zijn plaats. Het stadsdeel kent veel jongeren en groeit naar 200.000 inwoners in 2040. Het is belangrijk dat de culturele infrastructuur in de pas loopt met deze groei. De gemeente Amsterdam wil het Osdorpplein in Nieuw West laten doorgroeien tot een volwaardig, eigen en aantrekkelijk stadscentrum: Stadscentrum Osdorpplein, het centrum van Nieuw-West. Deze ontwikkeling voegt gebruikswaarde toe aan het gebied is belangrijk voor buurtbewoners, Amsterdammers en bezoekers van buiten de stad.

Omgevingsvisie Amsterdam 2050: Meerkernige ontwikkeling

Amsterdam zet in op meerkernige ontwikkeling: in plaats van één centrum waar alles op gericht is, wordt Amsterdam een stad met meerdere stedelijke kernen.

Stadscentrum Osdorpplein ontwikkelt door als stedelijk centrum van Amsterdam Nieuw-West, met het Verhalenhuis en de Nieuwe Meervaart als nieuwe (grootstedelijke) voorzieningen.

Meervaart als grootstedelijke cultuurvoorziening is daarbij van groot belang. Meervaart is een belangrijke culturele publiekstrekker en verbindende schakel tussen stadsdeel Nieuw-West en de rest van de stad. In de afgelopen veertig jaar heeft Meervaart een onderscheidende positie weten te verwerven en is in staat gebleken om verbonden te blijven met de naaste omgeving, en tegelijkertijd ook (inter)nationale aandacht en bezoekers te trekken. De succesformule hierachter is het combineren – en onder één dak hebben – van presenteren, talentontwikkeling en maken.

Meervaart is uit haar jasje gegroeid. De huidige gebouwen kunnen de gewenste groei niet aan en passen qua omvang niet bij het groeiende stadsdeel Nieuw-West. Na een renovatie eind jaren ’90 heeft het hoofdgebouw zijn bouw- en theatertechnische limieten bereikt. Om de waarde van Meervaart ook in de toekomst te waarborgen en de potentie verder uit te bouwen is een nieuw cultuurgebouw nodig dat meer ruimte biedt, een sterke relatie heeft met zijn omgeving en voldoet aan de theatertechnische eisen van deze tijd.

In juli 2020 heeft de gemeenteraad besloten dat er een nieuw gebouw voor Meervaart komt, waarbij is gekozen voor de locatie in de Sloterplas (de waterlocatie). Met ruim veertienduizend vierkante meter bruto vloeroppervlak wordt het groter dan het huidige gebouw en biedt het ruimte aan meerdere functies. Zo kunnen de bestaande functies van Meervaart samenkomen onder één dak, zoals Meervaart Jong dat momenteel tijdelijk is gehuisvest in het Talentenhuis. Nieuwe Meervaart moet een voor iedereen toegankelijk gebouw worden, met grootstedelijke en (inter) nationale allure, maar ook als huiskamer voor de wijk, een plek voor ontmoeting, cultuureducatie en talentontwikkeling. Rekening houdende met de culturele behoefte kent dit plan een extra zaal en meer studioruimtes. Een nieuw, groter en uitnodigend gebouw is kortom nodig om de komende decennia van betekenis te blijven in dit groeiende stadsdeel, als aanjager van de doorontwikkeling van Nieuw-West en het aanbod van de stad als geheel.

Het is de insteek om met de realisatie van het nieuwe gebouw voor Meervaart aan/in de Sloterplas de zuidwestoever opnieuw in te richten, meer te laden en daarmee de relatie van het Osdorpplein met de Sloterplas te versterken. De ligging aan de Sloterplas, hét landschappelijk icoon van Nieuw-West, is een bijzondere kwaliteit van het nieuwe stadscentrum.

Voor de ontwikkeling van Osdorpplein tot een volwaardig stadscentrum is het niet alleen nodig om verder te verdichten (toevoegen en mengen van functies), ook het behouden en versterken van de eigen identiteit is cruciaal. Stadscentrum Osdorpplein kenmerkt zich door een bijzondere combinatie van oud en nieuw: architectuur van het Algemeen Uitbreidingsplan (AUP) en hedendaagse architectuur. Dit resulteert in een verrassende mix van diverse tijdslagen en architectuurstijlen, die het Osdorpplein uniek en herkenbaar maakt als het stadscentrum van Nieuw-West.

In het voorjaar van 2024 zijn het Stedenbouwkundig Plan (SP) en de Investeringsnota Stadscentrum Osdorpplein fase 2, uitwerking fase 2a (mei 2024), vastgesteld door de Amsterdamse gemeenteraad. Hiermee is ook de definitieve locatie van de Nieuwe Meervaart in de zuidwesthoek van de Sloterplas vastgesteld. In dit SP is ook een inpassingsgebied voor de Nieuwe Meervaart gedefinieerd, waarbij het gebouw deels of volledig op de oever gesitueerd kan worden.

De komst van Nieuwe Meervaart op of aan de zuidwestoever van de Sloterplas vraagt om een zorgvuldige inpassing. Een sensitieve uitdaging, maar vooral ook een kans om de openbare ruimte van de zuidwestoever van de Sloterplas, de zuidkop, te vernieuwen en meer te laden als plek voor de buurt en meer waarde te geven voor de toekomst.

Uitvraag en brondocumenten

Op basis van deze aanleidingen en doelstellingen is dit document tot stand gekomen: een uitvraag voor een integraal ruimtelijk-programmatisch ontwerp voor de herinrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas met Nieuwe Meervaart, gericht op het realiseren van een unieke plek waar gebouw en landschap elkaar versterken en in harmonie samengaan.

Deze ontwerpuitvraag volgt op een meerjarig proces waarin door middel van verschillende verkenningen en kaderstellende documenten de integrale opgave is gedefinieerd. De brondocumenten geven gezamenlijk richting aan de ontwikkeling. In deze uitvraag zijn de opgaven en ambities voor de integrale ontwikkeling bij elkaar gebracht, op hoofdlijnen omschreven en uitgewerkt tot principes en uitgangspunten.

De functie van deze ontwerpuitvraag is het integraal samenvatten van ambities en eisen uit de onderliggende stukken, richting geven aan de (ontwerp)principes en uitdagingen, en het inspireren van de architectenteams. Daarbij wordt regelmatig verwezen naar de onderliggende documenten die meer kaderstellende informatie en technische eisen bevatten. Zie de figuur hiernaast en Annex voor een overzicht van brondocumenten.

Gebiedsontwikkeling

Stedenbouwkundig Plan Stadscentrum Osdorpplein fase 2a

Investeringsnota Stadscentrum Osdorpplein fase 2a

Programma van Eisen herinrichting zuidwestoever Sloterplas - op hoofdlijnen

Meervaart

Functioneel Programma van Eisen De Nieuwe Meervaart (maart, 2023)

Werkboek De Nieuwe Meervaart (februai 2021)

Participatie

Participatie-eindverslag Fase 1

Verslag creatieve sessies Nieuwe meervaart en zuidwestoever Sloterplas (18 en 23 juni, 2025)

Resultaten online peiling (15 april-6 mei 2025)

Adviezen

Advies Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur 13 februari 2023

Advies Kwaliteitsteam de Nieuwe Meervaart en oever Sloterplas (30 augustus 2022) + Ambitiedocument

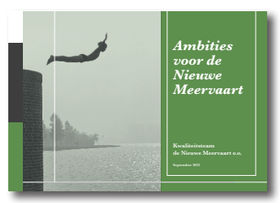

Advies Kwaliteitsteam de Nieuwe Meervaart, zuidoever Sloterplas e.o. (2022)

Opgaven: een meervoudige en integrale uitdaging

De herinrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas met Nieuwe Meervaart betreft een integrale en meervoudige uitdaging. Om deze meervoudigheid te benadrukken spreken we in deze uitvraag daarom bewust over de opgaven in plaats van over de opgave.

Overkoepelende opgave

Overkoepelend bestaan de opgaven uit het realiseren van een nieuwe grootstedelijke culturele plek die bijdraagt aan de doorontwikkeling van het stadscentrum in Nieuw-West, Stadscentrum Osdorpplein. Dit is een onderdeel van de ontwikkeling van Amsterdam tot meerkernige stad. De overkoepelende opgave is daarmee zowel sociaal-cultureel als ruimtelijk. Het betreft de realisatie van een bijzondere plek van hoge kwaliteit van en voor Nieuw-West. Geworteld in de buurt en onderdeel van het stedelijk systeem. Ruimtelijk verbonden en passend geïntegreerd in zijn omgeving.

Om hier invulling aan te geven is het essentieel dat de conceptuele ontwikkeling van deze plek vertrekt vanuit de (toekomstige) gebruikers en het gebruik. Om de betekenis van de plek te laden moet de vorm niet dwingend zijn, maar ondersteunend aan het gebruik en de werking van de plek.

Onderliggende opgaven

Daaruit volgen twee onderliggende opgaven, die integraal benaderd moeten worden en vragen om een totaalontwerp waarin verschillende stedenbouwkundige en landschappelijke opgaven samenkomen.

De zuidwestoever en Sloterplas versterken

De herinrichting van de zuidwestoever heeft de potentie om de relatie van het centrum van Nieuw-West met de Sloterplas en het recreatieve en voorzieningenaanbod van de plas als geheel te versterken. De zuidwestoever van de Sloterplas strekt zich van het horeca-eiland via de hoek Lelylaan-Meer en Vaart tot aan het Watersporteiland en krijgt een groene (wandel)promenade. Het gebouw van Nieuwe Meervaart komt aan deze promenade te liggen. De promenade krijgt (deels) een nieuwe hoogwaardige en groene inrichting met verschillende sferen. Het contact met het water wordt versterkt, de verblijfskwaliteit vergroot en de sport- en speelvoorzieningen worden uitgebreid.

Daarnaast is het is de ambitie om de identiteit van de oever als stedelijke kop van de Sloterplas te versterken, de oeverlijn te herzien en de groen- en boomstructuur te vernieuwen. Daarmee ontstaat een duidelijk adres aan de Sloterplas en wordt bijgedragen aan het verder verrijken van het befaamde hardloop en wandel ‘rondje Sloterplas’.

Zie ook hoofdstuk 6 De Nieuwe Meervaart en zuidwestoever Sloterplas uit het Stedenbouwkundig Plan (SP) en de Investeringsnota Stadscentrum Osdorpplein fase 2a (mei 2024).

Nieuwe Meervaart als plek voor buurt en stad

Het nieuwe gebouw aan/in de Sloterplas is beoogd als een belangrijke stedelijke culturele publiekstrekker van de stad, het stadscentrum én een verbindende schakel tussen Osdorpplein en de oever van de Sloterplas. Tevens vormt het nieuwe cultuurcentrum een schakel aan de zuidkop van de Sloterplas tussen het horecaeiland en het watersporteiland en is het baken aan het einde van de Cornelis Lelylaan, de hoofdverbinding met de stad binnen de Ring en de binnenstad.

Nieuwe Meervaart staat voor meer dan een nieuw gebouw en meer dan een theater. Een culturele plek voor leren, maken en presenteren, als unieke combinatie. Een cultureel thuis dat actief geprogrammeerd kan worden, dat mee-ademt met zijn omgeving en meebeweegt met veranderende behoeften door de tijd. Een plek die een schaalsprong mogelijk maakt en bijdraagt aan de positionering van Nieuwe Meervaart als unieke plek in het culturele landschap. Een cultureel hart dat harmonieus aansluit op de fysieke en sociale omgeving, waar iedereen kan binnenlopen en zich thuis voelt. De locatie van Nieuwe Meervaart, de bijzondere architectuur, de zorgvuldige inpassing in het landschap en de brede programmering zullen niet alleen de aantrekkelijkheid van het Osdorpplein en de Sloterplas versterken, maar ook op een aansprekende wijze uitdrukking geven aan dat waar Nieuw-West – what’s in a name – voor staat: een open, diverse, bewuste en toekomstgerichte samenleving.

Integraliteit

De gezamenlijke ontwikkeling van de zuidwestoever met Nieuwe Meervaart is nadrukkelijk een integrale opgave. De oever en het gebouw kunnen niet los van elkaar worden benaderd, ze dienen in samenhang te worden ontwikkeld en versterken elkaar – áls we het goed doen. De plek als een cultuurzone, dus nadrukkelijk niet als alleenstaand gebouw met een aparte buitenruimte. De gehele opgave draait om het geïntegreerd ontwerpen van een cultureel hart voor de stad en buurt, waarbij gebouw en openbare ruimte in elkaar overgaan.

Om dit te benadrukken wordt in het vervolg verwezen naar ‘de plek’ of ‘de Zuidkop’ in plaats van losse verwijzingen naar gebouw of de openbare ruimte. Het gaat om de plek als geheel en niet alleen om het gebouw of alleen om de openbare ruimte. Tenzij nadrukkelijk anders vermeld, heeft alle informatie in dit document betrekking op zowel de openbare ruimte van de gehele oever (het landschap) als het gebouw. Dit is met name van belang bij de interpretatie van principes (hoofdstuk 6) voor het ontwerp. Wanneer bijvoorbeeld wordt gesproken over het open karakter van de plek, wordt zowel gedoeld op de vormgeving van het landschap als het gebouw.

Een plek als podium voor cultuurmakers, recreatie en ontspanning

2 Visie op gebruik

Een flexibele gebruiksmachine

Bij de ontwikkeling van de zuidwestoever met Nieuwe Meervaart staat gebruik centraal. Dit lijkt een cliché waar je makkelijk overheen leest, maar deze keer is het menens.

De ontwikkeling van de zuidwestoever met Nieuwe Meervaart is meer dan een ruimtelijke opgave. Het is nadrukkelijk ook een sociaal-culturele gebruiksopgave, met – potentieel – enorme waarde voor buurt en stad. Het is de ambitie om een échte publieke plek aan de plas te ontwikkelen.

Gebruik moet daarom het vertrekpunt vormen. Om de betekenis van de plek te laden moet vorm niet dwingend zijn, maar ondersteunend aan het gebruik en de werking van de plek – zowel gebouw als omgeving. Naast hardware (gebouwde omgeving en landschap) is een focus op software (gebruik) noodzakelijk om een kwalitatieve plek van en voor Nieuw-West te realiseren: geworteld in de buurt en onderdeel van het stedelijk systeem.

Gebruik is leidend en krijgt de ruimte: een plek als podium voor gebruik. Dit betekent dat de plek dynamisch is in plaats van statisch. Het is een maakbare plek die verschillende vormen van gebruik mogelijk maakt op verschillende momenten in het jaar, nu en in de toekomst. Een plek die zich doorontwikkelt en flexibel is in gebruik.

Gebruikers

De gebruiker krijgt een centrale positie. Maar wie zijn de (toekomstige) gebruikers van de zuidwestoever en Nieuwe Meervaart? En hoe ziet dit gebruik eruit? We geven een kort overzicht van de verschillende gebruikers(groepen) en een aantal inzichten uit het participatietraject om het (gewenste) gebruik in beeld te brengen.

De ontwikkeling speelt een rol voor verschillende (toekomstige) gebruikers. Zowel de gebruikers op de zuidwestoever, als in, op en om het gebouw van Nieuwe Meervaart. Daarnaast zijn deze gebruikersgroepen niet strak afgebakend, door integrale ontwikkeling en sterke binnen-buiten relaties wisselen gebruikers gemakkelijk van ‘rol’.

Gebruikers van de zuidwestoever zijn onder andere:

- Recreanten ontspanning: bijv. aan het water zitten of picknicken
- Recreanten actief: wandelen, hardlopen, urban sports, fitness, bootcamp, calisthenics, skaten etc.
- Bezoekers van de horeca
- Spelende kinderen
- Gebruikers van het water: zeilers (vereniging), pleziervaarders (jachthaven en stad), kanoërs (vereniging), zwemmers
- Passanten
- De natuur: flora en fauna als gebruikers van de plek
- Leveranciers/onderhoudsdiensten/parkbeheer etc.

Gebruikers van Meervaart zijn onder andere:

- Bezoekers van:
  a. culturele activiteiten (podiumkunsten, concerten, (binnen)festivals, evenementen, exposities)
  b. zakelijke evenementen, vergaderingen & congressen
- Deelnemers aan lessen, workshops en trainingen
- Passanten voor daghoreca/terras of uitzicht
- Medewerkers
- Makers
  a. huisgezelschappen (makers en crew)
  b. docenten en workshopmedewerkers
- bespelers/gezelschappen
  a. bezoekende artiesten
  b. crew
- Leveranciers / onderhoudspartijen

Participatie

Omdat gebruik zo centraal staat in de opgaven is participatie met gebruikers een fundament onder het gehele proces, van onderzoek tot uitvraag en van ontwerp tot uitvoering. Ook na de op te stellen Visie blijft participatie een belangrijke rol spelen in de uitwerking naar en Schetsontwerp, Voorlopig en Definitief Ontwerp. Het participatietraject is zorgvuldig ontworpen om de diverse gebruikers van Meervaart en omgeving een echte stem te geven die ook echt gehoord kan worden. Deze uitvraag is voor een belangrijk deel het resultaat van deze participatie. Deze paragraaf is dan ook slechts een samenvattende indruk van het gehele proces. Zie het participatieverslag voor een volledige toelichting.

Het participatietraject en het werkboek laten zien hoe het gewenste gebruik van Nieuwe Meervaart en de zuidwestoever eruit kan zien. Daaruit blijkt dat mensen het belangrijk vinden dat het een plek wordt die past bij Nieuw-West en in verbinding staat met de buurt. Inclusiviteit en toegankelijkheid zijn daarbij belangrijke waarden. Het gewenste gebruik is zeer divers: actief, rustig, deelnemend, aanschouwend, alleen, samen, langdurig, kort, regelmatig, sporadisch, intens, licht etc.

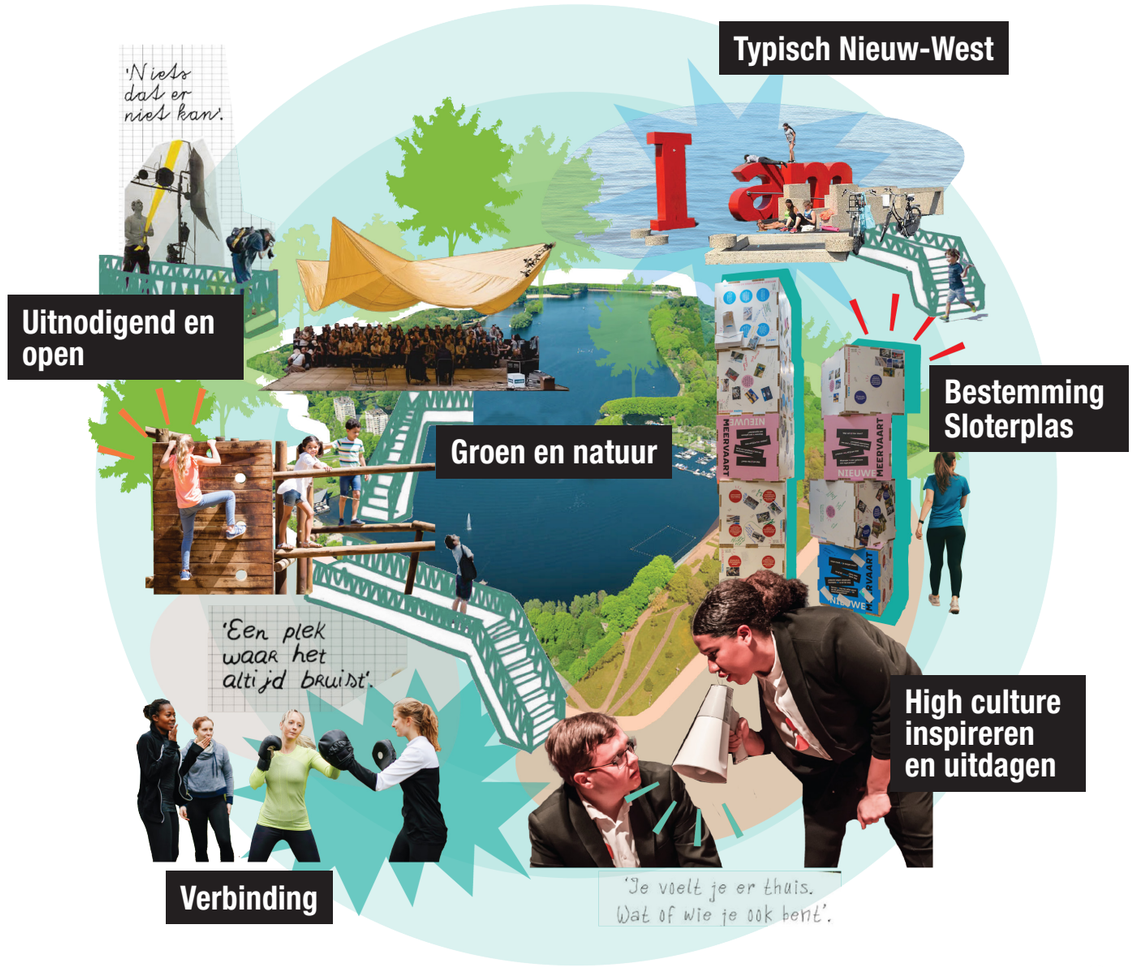

Samenvatting participatie

Zie het eindverslag participatie voor een uitgebreide reflectie

1. Identiteit & uitstraling

Het gebouw en de omgeving moeten **weerspiegelen wat Nieuw-West karakteriseert**: de culturele diversiteit, het samenleven van verschillende achtergronden en de informele, open sfeer. Het gebouw moet niet neutraal zijn, maar een plek waar mensen zich in herkennen en trots op kunnen zijn. Nieuwe Meervaart mag een **icoon** worden. Een gebouw **met een eigen karakter**, dat opvalt en in het oog springt, maar tegelijkertijd niet afstandelijk of elitair is. Het moet wel passen in de (groene) omgeving. **Iedereen moet zich welkom voelen**, ongeacht achtergrond, leeftijd, of doel van bezoek. Een **laagdrempelige en inclusieve plek**. Jongeren willen ook dat de Nieuwe Meervaart een plek wordt waar diversiteit zichtbaar is. Denk aan meertalige borden, muurschilderingen, kunst van lokale jongeren, multiculturele evenementen en herkenning van hun eigen leefwereld.

2. Gebruik & programmering

Veel mensen, met name **ouderen**, willen rust, natuurbehoud en ongedwongen recreatie. **Ouders met kinderen** willen graag een plekje langs de oever waar ze kunnen zitten en hun spelende kinderen in de gaten houden. **Jongeren** willen kunnen wandelen, chillen, picknicken of tot rust komen — ook in de winter. Veel mensen zien graag meer (of **gezelligere**) **horeca**, maar er zijn ook mensen die dit juist niet willen, of alleen kleinschalig. Qua sport is er al veel en hoeft er eigenlijk niet méér bij. Jongeren hebben vooral behoefte aan **actieve en expressieve activiteiten** zoals skaten (met uitdagende obstakels) en kickboksen. Ouderen geven de voorkeur aan **rustige, toegankelijke vormen van beweging**, zoals Thai Chi en yoga. Bij alle leeftijdsgroepen zijn yoga en fitness populair. **Laat bewoners flexibel invulling geven aan hun eigen sport en ontspanning**.

Voor Nieuwe Meervaart is een veelgehoorde wens om te kunnnen **zitten, verblijven en iets te drinken of te eten**, **ook voor mensen die geen voorstelling bezoeken**. Horeca moet laagdrempelig, internationaal, gastvrij en geschikt zijn voor buurtgebruik. Voor **kinderen** worden speelse elementen genoemd en uitdagende activiteiten. **Artiesten** hebben de wens om makkelijk verbinding te kunnen maken met het publiek, zowel tijdens als voor/na een voorstelling, en hebben behoefte aan flexibiliteit in formaat en akoestiek. Jongeren willen meedoen aan, en zelf activiteiten organiseren binnen en buiten het theater: van theatervoorstellingen of andere culturele uitingen als open podia, dansworkshops, tot graffiti- of maatschappelijke initiatieven als kookworkshops.

3. Sfeer

Veel mensen omschrijven de huidige zuid- en westoever als te stenig, onoverzichtelijk en onaangenaam. De sfeer noemt men **weinig uitnodigend**. Een veelgehoorde wens voor de toekomst is **meer groen** aan de oever: een natuurlijke omgeving met ruimte om te **zitten, ontspannen** en samen te komen. Een **multifunctioneel, groen dak** op de Nieuwe Meervaart kan duurzaamheid combineren met functies zoals een uitzichtpunt, tribune of dakterras waarop je kan genieten van het uitzicht. Wat betreft het gebouw zelf wordt een sfeer gewenst die **warm, informeel en laagdrempelig** is, juist niet afstandelijk of kil. Het gebruik van natuurlijke materialen en veel glas wordt genoemd als manier om deze sfeer te versterken. De huidige sfeer van Meervaart vindt men prettig en moet behouden blijven. Dit zit bijvoorbeeld in de **gastvrijheid** en vriendelijk personeel en de centrale foyer waar alle zalen op uitkomen. Ook de bier & bitterballen na afloop wordt vaak genoemd.

4. Prettige / Veilige omgeving

De **aanwezigheid van andere mensen** zorgt voor een veiliger gevoel. Een levendige en open omgeving, met terrassen en horeca, wordt daarom als positief gezien. Er is een wens voor **betere en veilige verbindingen**, o.a. met Osdorpplein en Lelylaan. Mensen vroegen aandacht voor bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebouw en inrichting van de omgeving voor fietsers, voetgangers en mindervaliden. Vooral de combinatie van voetgangers met fietsers (en specifiek fatbikes) roept zorgen op. **Open zichtlijnen en het vermijden van donkere hoeken** zijn belangrijk, net als het soort begroeiing. Er is een breed gedeelde wens voor **verlichting** die zowel functioneel als sfeervol is. Jongeren vroegen om duidelijke regels, zones voor verschillende doelgroepen en toezicht (bijvoorbeeld jongerenwerkers of beveiliging).

5. Samenspel gebouw-oever

Het gebouw moet **ingebed** zijn in het landschap en **geen barrière** vormen. Gebouw en buitenruimte moeten in elkaar overlopen. Binnen en buiten mogen niet los van elkaar staan. Een suggestie om deze **verbinding** te versterken is door de buitenruimte in trappen of terrassen af te laten lopen richting het water of juist door verdieping van het gebouw. En door het landschap als decor van de voorstellingen te gebruiken. Een suggestie van Meervaart Studio Beeldmakers is de zijkanten van het gebouw te gebruiken voor een **(foto)expositie** die van buiten zichtbaar is, ook als het gebouw dicht is.

6. Zorgen en uitdagingen

Een veelgehoorde zorg is de toename van **verkeersdrukte** rondom de Sloterplas, met name op de Lelylaan en Meer en Vaart. Bewoners vrezen dat de infrastructuur de extra bezoekersstromen niet aankan. Deze zorg ligt buiten de scope van deze uitvraag maar vormt wel een deel van de grotere stedenbouwkundige uitdaging. Ook zijn er zorgen over het **behoud van de natuurlijke omgeving** rondom de Sloterplas. Er wordt gepleit voor natuurinclusieve ontwerpen, zoals groene daken, natuurlijke materialen en het behoud van bestaande flora en fauna. Ook wordt gewaarschuwd voor licht- en geluidsoverlast die de natuur kan verstoren. Meermaals is aangegeven dat men **geen bebouwing** wil aan de Sloterplas, vanwege de impact op de natuur en rust rond de Sloterplas. Hoewel de beslissing voor de nieuwbouwlocatie aan de Sloterplas al vaststaat, is het goed om wetenschap te hebben van dit sentiment.

Meedenksessie op 18 juni 2025 in Meervaart. Foto: Olivier Middendorp

Voor een overzicht van de afgeronde en nog komende participatie, zie: www.amsterdam.nl/nieuwemeervaart/meedoen

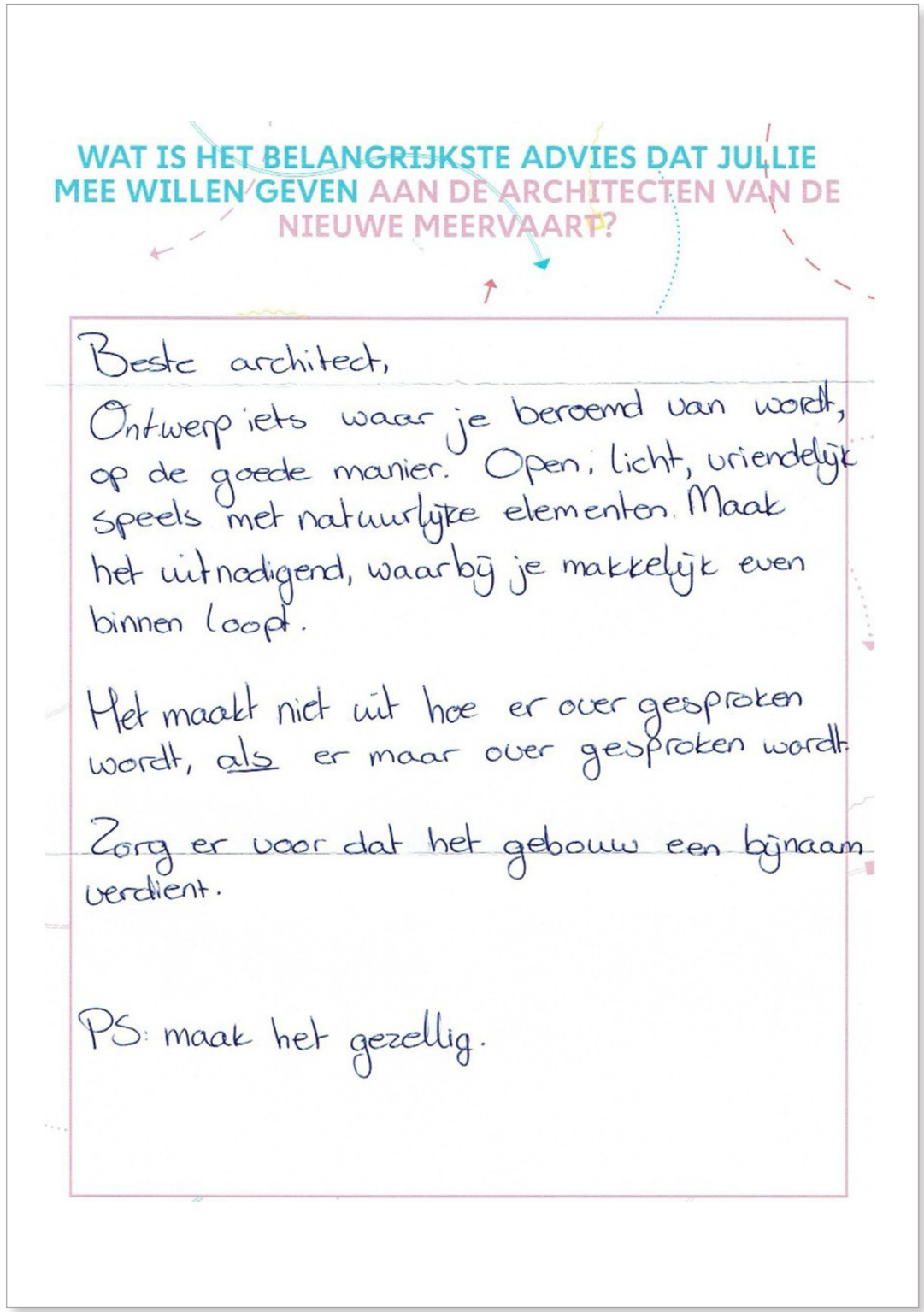

Voorbeeld van één van de adviezen gegeven tijdens de meedenksessie in Meervaart op 18 en 32 juni

Een culturele plek die de gebruiker verwelkomt en uitdaagt

3 Aard van de ontwerpuitvraag

De zoektocht naar een open samenwerking

De aard van de opgaven maakt ook de aard van deze uitvraag uniek. De nadruk van deze ontwerpuitvraag ligt op het overbrengen van de doelstellingen, ambities en de vereiste mindset voor ontwikkeling. Want de integrale, meervoudige gebruiksopgave vereist specifieke kwaliteiten van het architectenteam.

Binnen de in deze uitvraag gestelde kaders willen wij ruimte bieden aan de architectenteams om hun expertise als samenwerkingspartner aan te tonen. Wij zijn naast sublieme ontwerpers ook op zoek naar een partner die goede vragen stelt om tot de kern te komen, in plaats van een team dat met hapklare antwoorden komt. Wij prefereren een solide (samenwerkings)visie boven overambitieuze beelden die niet uitvoerbaar zijn of niet haalbaar binnen het beschikbare budget. En wij geven de voorkeur aan een integrale aanpak, hoe complex ook, boven eenvoudige deeloplossingen die later los van elkaar blijken te staan en de potentie van synergie missen.

Met deze insteek in het achterhoofd zoeken wij naar een architectenteam met specifieke kwaliteiten, zoals verder uitgewerkt op de volgende pagina’s.

Kwaliteiten architectenteam

1 Team dat actief werkt aan het vormgeven van de sociaal-culturele opgave

De integrale ontwikkeling van de zuidwestoever met Nieuwe Meervaart is meer dan een ruimtelijke opgave. Het is nadrukkelijk ook een sociaal-culturele gebruiksopgave. Om de potentie van deze plek volledig te benutten is het belangrijk dat het architectenteam hier actief vorm aan weet te geven, met een passende teamsamenstelling, de benodigde expertise en een centrale rol voor het gebruikersperspectief. Bijvoorbeeld door in het team niet alleen architecten, landschapsontwerpers en stedenbouwkundigen op te nemen, maar ook een community builder, gedragswetenschapper, sociaal geograaf, socioloog of antropoloog. Dit is essentieel om een plek te realiseren die zowel ruimtelijk als sociaal in verbinding staat met zijn omgeving. Voor optimale inpassing in het bredere ecosysteem kan daarnaast worden gedacht aan het betrekken van een ecoloog bij het architectenteam.

Deze plek betekent zoveel in de harten van talloze mensen, dat het winnende architectenteam een echt mensgerichte aanpak met een diepgewortelde liefde voor gebruik en een diep doorvoelde empathie voor gebruikers mee moet brengen. Meer nog dan een architectonische, landschappelijke of stedenbouwkundige opgave hebben we het hier over een sociaal maatschappelijke opgave. Ga er maar aan staan!

2 Het vermogen om van binnen naar buiten én van buiten naar binnen te denken

De opgaven vragen om een architectenteam dat in staat is om twee perspectieven te combineren: zowel van binnen naar buiten (inside-out, vanuit de mens, gebruiker en gemeenschap) als van buiten naar binnen (outside-in, vanuit omgeving, landschap en stedenbouw).

Voor het ontwikkelen van een kwalitatief stuk stad dat er niet alleen aantrekkelijk uitziet, maar ook écht werkt in de zin van betekenis en doorontwikkeling kunnen de gebouwde omgeving en het landschap (ook wel hardware) niet losgezien worden van gebruik (software) en organisatie (orgware). Het gaat niet om het ontwerp van een gebouw en oevers, maar om de realisatie van een plek als een werkend geheel. Wij zoeken daarom naar een architectenteam dat gewend is te denken in programmering, beleving, organisatie en beheer, maar uiteraard ook gevoel heeft voor ruimtelijke verhoudingen, composities en verschijningsvorm. Een team dat architectuur én landschapsontwerp inzet als katalysator van gebruik en als podium voor gebruikers.

3 Mindset gericht op samenwerking

De complexiteit en integraliteit van de opgaven vragen daarnaast om een architectenteam met de juiste mindset. Om van de zuidwestoevers Sloterplas met Nieuwe Meervaart een plek te maken die écht werkt, is een open en samenwerkingsgerichte houding essentieel.

De ontwikkeling vraagt om een zorgvuldig proces, waarin openheid, onderling vertrouwen, en aanvullende expertise ervoor zorgen dat onzekerheid en complexiteit niet uit de weg gegaan worden. We zijn op zoek naar verdieping en scherpte en vragen daarom om een open en collaboratieve houding, waarbij actief wordt samenwerkt met gebruikers, theaterexperts, de buurt en de gemeente.

Participatie door gebruikers in de breedste zin van het woord, en de uitkomsten van het participatietraject dat al heeft plaatsgevonden vormen hierbij een nadrukkelijke leidraad.

4 Een nieuwsgierige ontwerpend-onderzoekende houding

Hieruit volgt ook de vorm van de uitvraag: geen directieve gekaderde ontwerpbriefing, maar een set van principes en uitgangspunten. Deze principes en uitgangspunten geven richting zonder de suggestie te wekken dat de antwoorden al klaarliggen. Er wordt dan ook geen kant en klaar schetsontwerp gevraagd. Deze uitvraag probeert de vinger te leggen op de complexe aard van de opgave en biedt ruimte aan creativiteit, onderzoek, verrassende invalshoeken en verdiepende vragen. Om zo een plek te realiseren van betekenis die harmonieus aansluit op de fysieke én sociale omgeving.

5 Een kosten-intelligente houding

Wij zoeken een architectenteam dat intelligent samenwerken en slim ontwerpen inzet om tot een aanpak te komen waarbij de ambities van de zuidkop stroken met het beschikbare budget en kostenbewustzijn tot meerwaarde leidt, in plaats van tot beknibbelen en compromitteren.

De zuidkop is een plek waar de ambities en dromen van Meervaart, de bewoners van Nieuw-West, de inwoners van Amsterdam en cultuurbewonderaars en beoefenaars uit binnen- en buitenland samenkomen. Op een inclusieve, toekomstbestendige, duurzame, spraakmakende en tijdloze manier met aandacht voor de locatie. Geen geringe opgave.

Maar voor de begroting van deze torenhoge ambitie hebben we het wel over publiek geld, dat maar één keer kan worden uitgegeven.

Daarom zijn we op zoek naar een intelligent architectenteam dat in staat is om door slimme oplossingen functies te combineren, door elegante inzichten kosten te besparen en door vruchtbare samenwerkingen return on investment te creëren.

6 Een open flexibele proceshouding voor maximaal resultaat

Wij zijn op zoek naar een architectenteam dat in staat is om het gemeenschappelijk resultaat voorop te plaatsen. Dat pragmatisch en snel kan schakelen om iets uitmuntends neer te zetten binnen de aangegeven tijdsbeperking.

Meervaart barst uit haar voegen en ondervindt last van het verouderde gebouw. Er moet dus snel vervanging komen, zonder concessies aan de ambities op het gebied van gebruikskwaliteit, toekomstbestendigheid en duurzaamheid.

Dat vereist een architectenteam dat snel kan schakelen, flexibel om kan gaan met tegenslagen, met een open proceshouding de uitdaging aangaat, en bereid is pragmatisch te roeien met de riemen die we hebben. Handen aan de ploeg, met de poten in de Sloterparkklei.

4 Kaders

Programmatische en stedenbouwkundige randvoorwaarden

Het programma van de nieuwe Meervaart en haar omgeving, en de stedenbouwkundige kaders van Nieuw West en de Sloterplas, bepalen samen de aard van de plek. Binnen deze kaders en dit programma moet aan de opgaven voldaan worden.

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van deze programmatische en stedenbouwkundige uitgangspunten voor het uiteindelijke ontwerp. Zie voor een volledige en meer gedetailleerde uitwerking het Functioneel Programma van Eisen Nieuwe Meervaart, het Programma van Eisen herinrichting zuidwestoever Sloterplas en Stedenbouwkundig Plan Osdorpplein fase 2a.

RONDJE SLOTERPLAS

VAARROUTE RECREATIEVERKEER

SUGGESTIE MEANDERENDE 'RIVIER'

ZICHT EN VERBINDING

ZICHT EN VERBINDING

CENTRUM

OSDORPPLEIN

BOULEVARD

HALTE TRAM & BUS

MEER NATUURLIJK GROEN & BOMEN(RIJEN)

KUNST

PROMENADE

CONTACT MET WATER

OPEN

ZICHT EN VERBINDING

PROJECTGRENS

JACHTHAVEN

INPASSINGSGEBIED NIEUWE MEERVAART

TERRAS

DAKLANDSCHAP

TERRAS

PODIUM

ENTREE

KUNST

KISS & RIDE & TAXI

TERRAS ENTREE

WELKOM

&

FIETSPARKEREN

EXPEDITIE

CONTACT MET WATER

< GROENE VERLAAGDE OEVER >

URBAN SPORTS

PROMENADE

KUNST

HALTE TOURINGCARS

MEER NATUURLIJK GROEN

BOMEN(RIJEN)

HALTE TRAM

VEILIGE LV VERBINDING

ZICHT OP DE PLAS

NIEUWE BRUG

RONDJE SLOTERPLAS

VAARROUTE RECREATIEVERKEER

Luchtfoto met plangebied, inpassingsgebied en indicatieve (minimale en maximale) footprint Nieuwe Meervaart

Iconisch vanuit gebruik!

A Programma Nieuwe Meervaart

De combinatie van **leren, maken en presenteren** maakt Nieuwe Meervaart uniek. Het is een allround podium, broedkamer van talent, centrum voor vrijetijdsbesteding, plek voor sociaal-artistieke projecten en kenniscentrum voor grootstedelijke podiumkunst.

Samengevat functioneert Nieuwe Meervaart als:

- Podium voor de kunsten op lokaal, nationaal en internationaal niveau;
- Leerwerkplaats voor kinderen vanaf 2 jaar tot en met jongeren van 26 jaar;
- Makersstudio voor de ontwikkeling van nieuw grootstedelijk cultureel aanbod.

Dit vraagt om een veelzijdig cultuurgebouw dat een breed scala aan functies en programmaonderdelen huisvest:

- Theaterfunctie (presentatie) staat voorop
- Ruimte voor talentontwikkeling en educatie
- Ruimte voor productie en repetitie: theatermakers, huisgezelschappen maken gebruik van het gebouw (studio's)
- Evenementen in het gebouw eventueel in combinatie met gebruik van de omliggende openbare buitenruimte
- Multifunctionele ruimtes, die ook als congresfunctie c.q. zakelijke verhuur gebruikt kunnen worden, dit zakelijke gebruik is ondergeschikt aan de culturele functie van deze ruimtes
- Kantoren voor bovenstaande functies
- Horeca ondersteunend aan en passend bij bovengenoemde functies: voorstellingshoreca, artiestenfoyer, daghoreca, evenementen, zakelijke verhuur, studio's

Dit vertaalt zich in een ruimtelijk programma van circa 14.000 m^2 bvo, met drie theaterzalen en backstageruimte, studio's en verhuurzalen, entreegebied en foyers (inclusief 2 horecavoorzieningen), kantoorruimte, technische ruimtes, interne verkeersruimte en constructies.

Spectaculair uitzicht: het dak

Een groene daktuin op de Nieuwe Meervaart zorgt voor een nieuwe (semi-)publieke plek met spectaculair uitzicht over de Sloterplas. Het dak van het gebouw wordt optimaal benut en krijgt zo veel mogelijk een groene inrichting. En in de zomer haalt het dak de activiteiten van Meervaart naar buiten. Wij vragen de architectenteams te reflecteren op gebruik en programmering van dit dak (in lijn met omgevingsvereisten en gebruik van het omliggende park) maar ook over exploitatie en beheer (hoe bijvoorbeeld om te gaan met oneigenlijk gebruik, groen onderhoud en eventuele nachtafsluiting?).

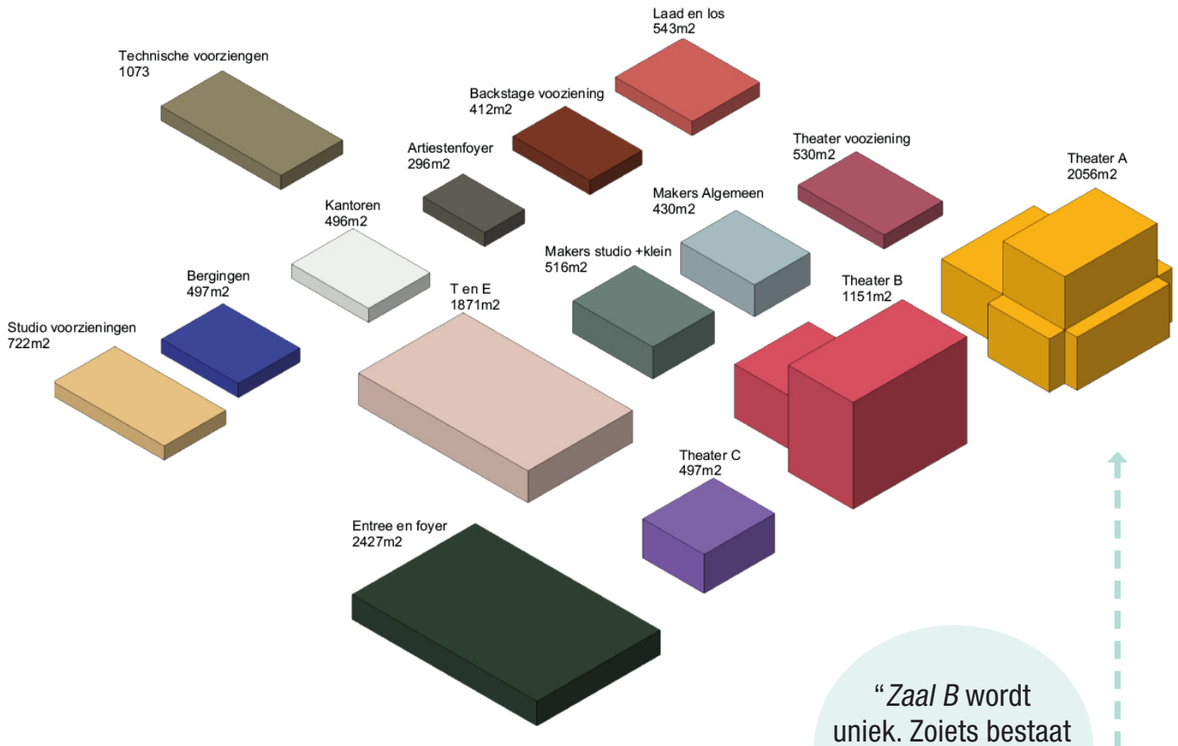

Ruimtelijk beeld van de bouwstenen van de Nieuwe Meervaart (indicatief)

"*Zaal B* wordt uniek. Zoiets bestaat in Nederland nog niet."

Drie zalen

Nieuwe Meervaart krijgt in het gebouw drie theaterzalen die verschillen in aard en functie. Zie het Functioneel Programma van Eisen De Nieuwe Meervaart voor meer detail.

Zaal A: Groot lijsttheater
Podium voor grootschalige reisvoorstellingen, maar ook eenvoudig in te richten voor congres en sta-events. Wisselende programmering die invulling geeft aan het grootschalige allround-aanbod.

Zaal B: Flexibele middenzaal
Een flexibele ruimte waarin de relatie tussen podium en publiek niet vast ligt. Een unieke zaal die makers uitnodigt om te experimenteren met nieuwe vormen van interactie met het publiek en nieuwe vertelvormen.

Zaal C: Kleine zaal
Een intieme zaal, geschikt voor het aanbod uit de kleine zaal en het vlakkevloercircuit.

Een inspirerende plek die tegen een stootje kan

Voorbeeldcomposities programma Nieuwe Meervaart

De footprint (voetafdruk) van het gebouw is maximaal 9.000 m². De maximale hoogte is 30 meter, gebaseerd op de hoogte van de twee toneeltorens. Hierbij zijn verschillende varianten mogelijk, de volumestudie toont een meer compacte/gestapelde variant en meer uitgestrekte variant.

Het dak van het gebouw wordt optimaal benut: denk aan dakterras(sen) en daktuin(en) c.q. groene daken met uitzicht en podium met een publiek karakter.

Het laden en lossen voor het theater, horeca en onderhoud vindt plaats via vier inpandige loadingdocks. Alle “achterkant”- functies (bevoorrading, afval, etc.) worden zoveel mogelijk inpandig opgelost. Uitgangspunt is dat het fiets- en scooterparkeren voor bezoekers en gebruikers van de Nieuwe Meervaart in de openbare ruimte rondom plaatsvindt.

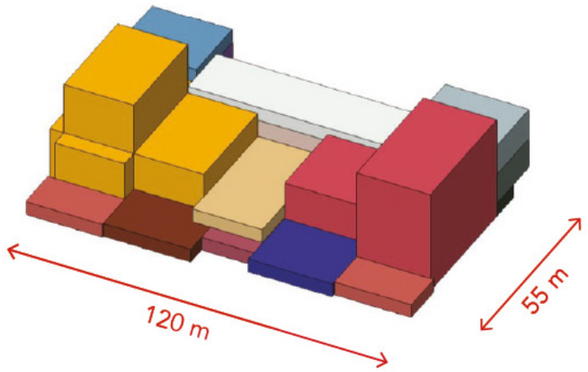

Compacte variant 6.600 m²

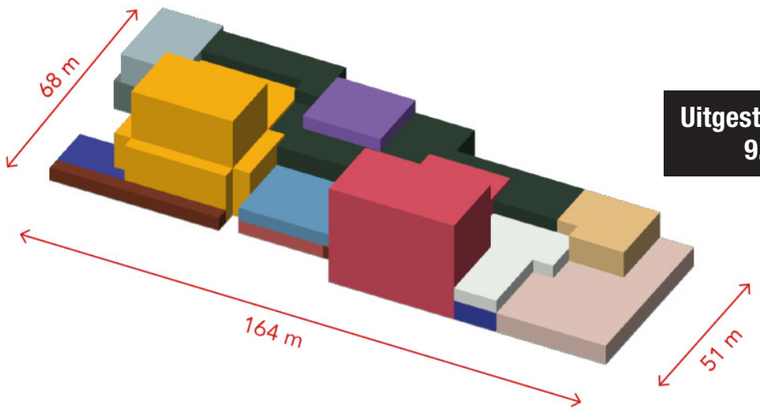

Uitgestrekte variant 9.000 m²

Volumestudie van 2 mogelijke composities van het programma van de Nieuwe Meervaart, met een compacte variant (footptint 6.600 m2) en een meer Uitgestrekte variant (footprint 9.000 m2); deze voorbeeldconfiguraties zijn géén ontwerpen, maar een beeld van mogelijke composities van de bouwstenen van de Nieuwe Meervaart

Compacte variant 6.600 m2

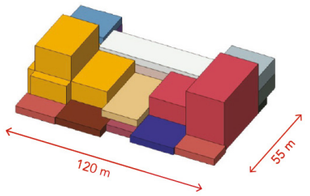

Begane grond

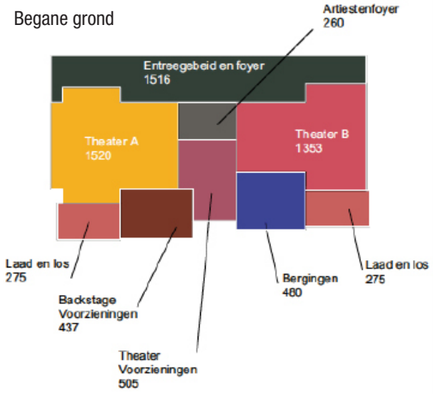

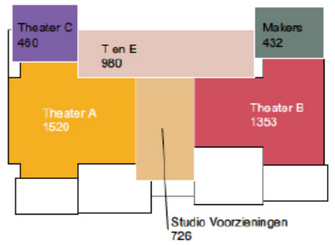

Het dak

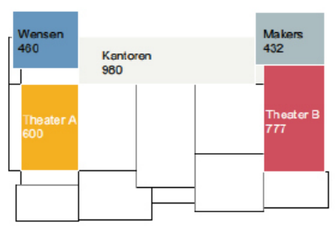

Uitgestrekte variant 9.000 m2

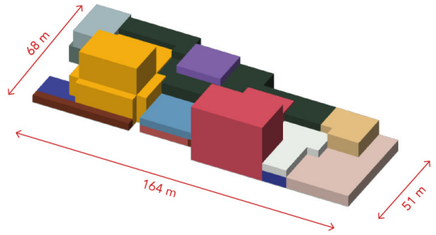

Begane grond

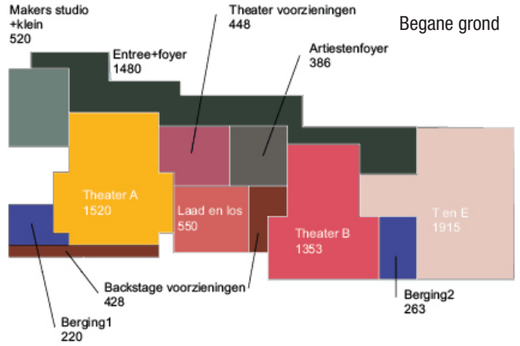

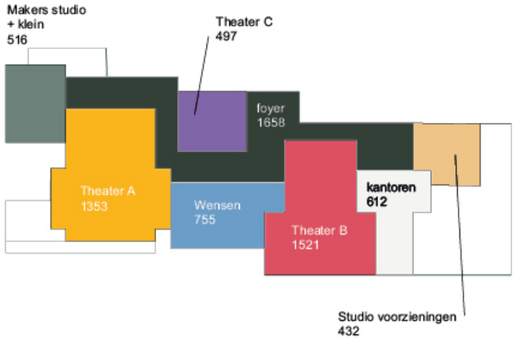

Het dak

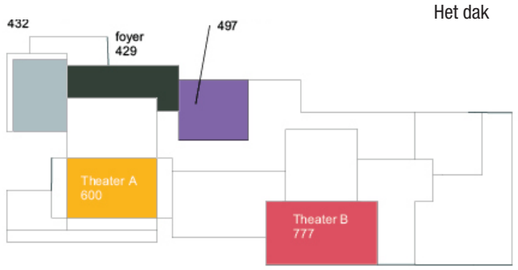

B Programma openbare ruimte zuidwestoever

De ambitie voor de openbare ruimte is het verbeteren van de ruimtelijke, verblijfs-, recreatieve en ecologische kwaliteit van de zuidwestoever van de Sloterplas. Ook een zorgvuldige inpassing van Nieuwe Meervaart aan/in de Sloterplas is belangrijk. Daarbij moet rekening worden gehouden met de (cultuurhistorische/landschappelijke) waarden van de plas. In het ontwerp moet in ieder geval de ontsluiting, een horecaterras bij de Nieuwe Meervaart en een plek voor kleinschalige buitenvoorstellingen worden opgenomen. De zuidwestoever krijgt, als stedelijke zuidkop van de Sloterplas, een meer stedelijke inrichting dan de meer landschappelijke parken aan de beide flanken van de Sloterplas.

We vatten hier de belangrijkste potenties en eisen voor de programmering van de zuidwestoever samen, zie het PvE herinrichting zuidwestoever Sloterplas, voor meer detail.

Buitenruimte als gebruiksruimte

Activiteiten vinden niet alleen binnen plaats, het hele gebied wordt op passende wijze geprogrammeerd met activiteiten en voorzieningen die de gebruikskwaliteit van het gebied vergroten.

Aan de Sloterplas is ruimte voor rustige recreatie, kleinschalige festivals en sportieve activiteiten. Voorzieningen met respect voor het groen en het erfgoed. Programmering die ondersteunend is aan het stadsparkachtige karakter van de oever, gebruik makend van de potentie van de waterrelatie en van de seizoenen.

Flaneren over de promenade

De zuidwestoever biedt ruimte om te zitten, te zonnen, te spelen, te rusten, te ontdekken en te ontspannen. Het programma nodigt recreatief gedrag uit. De oevers krijgen een herkenbare hoogwaardige promenade: een circa 600 meter lange doorgaande (wandel) promenade van het horeca-eiland tot aan het watersporteiland met hoogwaardige en groene inrichting met verschillende sferen. De Nieuwe Meervaart is als publiekstrekker gelegen aan deze promenade en knoopt als het ware beide delen van de promenade (langs de Meer en Vaart en Lelylaan zijde) aan elkaar. De promenade wordt zo vormgegeven dat ze zowel voor als achter de Nieuwe Meervaart langs loopt en zo de continuïteit en gevarieerdheid van het “Rondje Sloterplas” gegarandeerd blijft.

Versterken landschappelijke identiteit

Belangrijke uitgangspunt voor de herinrichting van de zuidwestoever is het versterken van de landschappelijke identiteit van de zuidwestoever, als stedelijke kop van Sloterplas, met een verbeterde hoogwaardige, groene, royale promenade, een vernieuwde oeverlijn en versterkte groen- en bomenstructuur. Er wordt een zorgvuldige ruimtelijke plaatsing en vormgeving van de Nieuwe Meervaart, zich voegend naar de grandeur, openheid/oneindigheid en landschappelijke kenmerken van de Sloterplas.

Beschermd Stadsgezicht

De Sloterplas met de oevers en parken eromheen zijn gemeentelijk Beschermd Stadsgezicht. Dat betekent dat de visie voor het integrale ontwerp van de zuidwestoever Sloterplas en Nieuwe Meervaart zich op een positieve manier verhoudt tot de cultuurhistorische kernwaarden van de Sloterplas. Met name de volgende waarden zijn hier van belang:

- de beoogde onenigheid van de plas, ontworpen als een meanderende rivier;
- de ‘asymmetrische’ opzet met twee stedelijke koppen en twee groene/parkachtige flanken;
- de volledig groene omzoming als camouflage van achterliggende infrastructuur en bebouwing,
- de continuïteit van het groengebied met zijn verstilde en natuurlijke karakter.

Sportprogramma en Rondje Sloterplas

De Zuidwestoever en de Nieuwe Meervaart bieden nieuwe ruimte voor sport en gezondheid. Speel- en sportvoorzieningen worden aan de openbare ruimte toegevoegd en aan de waterzijde van het gebouw wordt een doorgaande wandelroute en verblijfsruimte aan het water geambieerd, bijvoorbeeld in de vorm van een flinke steiger. Dit kan onderdeel worden van het rondje Sloterplas met permanent zicht op het water en levert nieuwe verblijfsplekken aan het water op om ervan te genieten. Mogelijk kan dit ook gecombineerd worden met een aanlegplek voor bootjes.

Zitplekken

De verblijfskwaliteit van de oever wordt vergroot. Dat betekent meer bankjes en zitelementen aan de oever en de promenade.

Terras en horeca

Aan de waterzijde van de Nieuwe Meervaart en/of op de oever dient ruimte voor een terras te worden gecreëerd. Een uitnodigend terras waar je ook zonder iets te besteden fijn en vrijblijvend rondom het gebouw kunt verblijven.

Met je voeten in het water

De oevers en kades worden zo vormgegeven dat ze dicht bij het water komen. Er is veel zicht op het water en je kunt op diverse plekken met de voeten in het water zitten. Mensen worden uitgenodigd door een interessant watersport aanbod: je kunt hier genieten van het zicht op de zeilboten en ook bij de Nieuwe Meervaart kan met een bootje, kano of SUP aangelegd worden.

Buitenprogramma Nieuwe Meervaart

De activiteiten van Meervaart strekken zich voorbij de grenzen van het gebouw. De schil rond het gebouw biedt ruimte, voorzieningen en spin-off-activiteiten die de aantrekkingskracht en de verblijfswaarde vergroten. Op kleine schaal gebeurt hier altijd wel iets.

Zoals beschreven in het Functioneel Programma van Eisen Nieuwe Meervaart worden twee buitenpodia voorzien (D & E). Deze ruimten voor kleinschalige optredens maken seizoens-gebonden programmering mogelijk en leggen een verbinding tussen binnen en buiten. “Podium E” is een (open) ruimte als klein pop-up-podium, verbonden aan de daghoreca, het terras en de passantenzone in het park. “Podium D” is gepositioneerd op het dak als openluchtpodium voor kleine theatervoorstellingen (familie, jeugd, het nieuwe circus), muziekprogrammering, spoken word en cabaret. Door het gebouw en de Zuidwestoever als één ruimte te beschouwen is het cultuurprogramma niet beperkt tot binnenruimtes.

Ontsluiting en parkeren

De Nieuwe Meervaart vraagt ook om een ontsluiting voor het expeditie- en onderhoudsverkeer vanaf de Cornelis Lelylaan. Dit expeditieverkeer moet op veilige wijze het doorgaand fietspad en de promenade kruisen. Het parkeren van auto’s van bezoekers van de Nieuwe Meervaart vindt plaatst in de publieke parkeergarages in Stadscentrum Osdorpplein. Ook zijn een kleinschalige K+R-plek met enkele invalideparkeerplaatsen en 3 kort-parkeerplekken voor touringcars aan Meer en Vaart en Lelylaan nodig nabij de hoofdentree. In de openbare ruimte in de nabijheid van de hoofdentree van Nieuwe Meervaart dienen daarnaast stallingen (nietjes) voor fietsen voor de bezoekers te komen. Deze ontsluitings- en parkeerfuncties dienen integraal meegenomen te worden in het ontwerp van de zuidwestoever.

Rust en ruimte in het groen

De bomenstructuur aan de Meer en Vaart en de Lelylaan wordt versterkt als groene, karakteristieke omkadering van de Sloterplas. Het groen is om de plas duidelijk zichtbaar. De flinke boombeplanting zorgt voor allure en rust en geeft de ruimte de juiste schaal.

Hoofdwegen

De (potentiële) herinrichting van de hoofdwegen Meer en Vaart en Cornelis Lelylaan valt nadrukkelijk buiten de scope van deze Ontwerpuitvraag. Wel is er de ambitie om op termijn de barrièrewerking van met name Meer en Vaart tussen Osdorpplein en de Sloterplasoever te minderen en de voetgangersverbindingen over de Meer en Vaart te verbeteren. De projectgroep Stadscentrum Osdorpplein verkent de mogelijkheden om de oversteekbaarheid en veiligheid van Meer en Vaart op korte termijn te verbeteren en ook de loopverbindingen tussen Osdorpplein en de Nieuwe Meervaart te verbeteren. Daarnaast worden komende jaren de mogelijkheden voor een eventuele verkeerskundige afwaardering (bijv. éénrichtingverkeer) van de Meer en Vaart of andere opties om de barrièrewerking te verminderen nader onderzocht. Op korte termijn krijgt de Cornelis Lelylaan een kleine herinrichting met snelheid remmende maatregelen.

Stadscentrum Osdorpplein Fase 2a
Plankaart Openbare Ruimte

Definitief, 15 april 2024

Legenda

- Exploitatiegrens fase 2a
- Plangrens fase 2b (op termijn)
- Exploitatiegrens fase 1

Openbare Ruimte

- Voetgangersgebied / trottoir hoogwaardig
- Hoogwaardige voetgangerspromenade
- Parkverharding (beton, bestaand)
- Hoofdweg (asfalt)
- Busbaan (beton/asfalt)
- Secundaire straat (gebakken klinkers)
- Parkeervakken (gebakken klinkers)
- Betonklinkers bestaand
- Water
- Nieuw water
- Bestaande bomen
- Nieuwe bomen
- Nieuw pocketpark / groenstrook
- Bloemrijk gras- en kruidenveld
- Nieuw perk / vaste planten
- Voetpaden in plantsoen, halfverharding
- Beplanting (indicatief)
- Waterplanten/riet (indicatief)
- Spelen, sporten, strook voor urban sports en spelen
- Lage overgang land-water (bijv. watertrappen en/of steigers)
- Steiger (indicatief)
- Zit-/verblijfsplek aan water
- Zitmuur
- Speelondergrond
- S Speelplek

Infrastructuur

- Vrijliggend fietspad
- Nieuwe langzaam verkeer brug
- Bestaande langzaam verkeer brug
- Bushalte
- Tram-/bushalte
- Bestaande tramrails

Ontwikkellocaties

- Ontwikkellocatie
- Inpandige expeditiestraat
- Tuin/terras particulier
- Uitwerkingsgebied verlenging Nieuwe Osdorpergracht / inrichting kop gracht

Integrale opgave / inpassing Nieuwe Meervaart

- Inpassingsgebied Nieuwe Meervaart
- Nieuwe Meervaart met indicatieve footprint
- In te passen terras Nieuwe Meervaart
- In te passen fiets- en scooterparkeren
- T In te passen kortparkeerplekken touringcars
- K+R In te passen Kiss+Ride, taxi's en gehandicapten parkeren
- E In te passen ontsluiting expeditieverkeer / laden&lossen
- In te passen lichtkunstwerk (indicatief)

Plankaart openbare ruimte Stadscentrum Osdorpplein Fase 2a (april 2024): deze kaart geeft een globaal, indicatief beeld van de ambities voor de herinrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas en de inpassing van de Nieuwe Meervaart met ontsluitingsaspecten, terras, etc. (het is géén ontwerp)

10 50 100 m

Gemeente Amsterdam

5 Principes

Vijf integrale ontwerpprincipes

Om richting te geven aan de architectenteams onderscheiden wij vijf belangrijke (ontwerp)principes, die een nauwe relatie met elkaar hebben. De principes geven inzicht in de wensen en ambities voor de plek en geven richting aan hoe de plek vorm moet krijgen en dient te gaan functioneren. De principes zijn nadrukkelijk geformuleerd vanuit de integrale opgave en hebben betrekking op de plek als geheel, bestaande uit het gebouw én de oever van de Sloterplas. Indien het specifiek alleen over het gebouw of de oever gaat, is dat ook zo beschreven.

We sluiten elk principe af met een aantal criteria. Bij het toetsen van de visie van de architectenteams voor deze uitvraag is dit uiteindelijke ontwerp natuurlijk nog niet gereed. De toetsing neemt dan ook een voorschot op wat er komen gaat: wij selecteren het architectenteam dat in de ogen van de selectiecommissie de indruk wekt het best te kunnen gaan voldoen aan de toekomstige ontwerpeisen, op basis van hun ingediende visie en aanpak. Zie ook hoofdstuk 6, ‘Wat wij van u vragen’.

Vijf integrale ontwerpprincipes

1

Wat is de identiteit van de plek?

Een herkenbare en betekenisvolle culturele plek voor stad en buurt

- A. Een unieke plek in de stad
- B. De trots van Nieuw-West
- C. Herkenbaar en iconisch vanuit gebruik

2

Hoe haalt de plek het beste uit gebruikers?

Een uitdagende en aanpasbare plek voor verschillende vormen van gebruik

- A. Een plek die tegen een stootje kan
- B. Een plek waar niets te gek is
- C. Een plek die meebeweegt

3

Hoe versterkt de plek zijn omgeving?

Een plek waar landschap, stad, water en gebouw elkaar versterken

- A. Oevers en gebouw werken samen
- B. Nieuwe geschiedenis schrijven
- C. Een plek voor nieuwe natuur

4

Hoe trekt de plek bezoekers aan?

Een uitnodigende plek waar iedereen mee kan doen

- A. Stelt zich open naar alle kanten
- B. Gastvrij en levendig
- C. Zet iedereen in zijn kracht

5

Hoe werkt de plek?

Een cureerbare en slim georganiseerde plek

- A. Backstage van frontstage kwaliteit
- B. Een logistieke legpuzzel
- C. Een plezier om te beheren

1

Wat is de identiteit van de plek?

Een herkenbare en betekenisvolle culturele plek voor stad en buurt

A. Een unieke plek in de stad

Een unieke plek in de stad, die door zijn signaalfunctie als cultureel centrum invulling geeft aan de meerkernige stad Amsterdam en het nieuwe stadscentrum Osdorpplein.

B. Herkenbaar en iconisch vanuit gebruik

Een spraakmakende en iconische plek die positie inneemt en duidelijk herkenbaar is als culturele gebruiksplek, als een baken aan de Sloterplas.

C. De trots van Nieuw-West

Een plek die geworteld is in de buurt, een cultuurpaleis voor iedereen met een identiteit waar Nieuw-West trots op is.

Het ontwerp is geslaagd als de plek...

...Osdorpplein aanvult tot volledig nieuw stadscentrum, en met Nieuwe Meervaart een cruciale rol speelt in het culturele voorzieningensysteem van de stad en de regio;

... ruimte biedt aan een architectonisch hoogwaardig, uitnodigend en herkenbaar nieuw cultuurgebouw voor Meervaart, waar de sfeer en uitstraling van het interieur bijdragen aan de herkenbaarheid;

... de allure en uitstraling heeft van een hoofdstedelijk baken aan de Sloterplas, de Lelylaan en de Meer en Vaart en de trots is van Nieuw-West;

... herkenbaar is door middel van de unieke identiteit en eigen sfeer van de twee oevers (De Meer en Vaartzijde en de Lelylaanzijde);

... ruimtelijk/landschappelijk versterkt is als zuidkop van de Sloterplas en er bijzondere, aantrekkelijke recreatieve en/of sport-/speelvoorzoorzieningen en kunst zijn toegevoegd.

... hoogwaardig is, maar nooit afstandelijk, elitair of highbrow voelt. De plek is intiem, volks, toegankelijk, eerlijk, bescheiden en laagdrempelig;

...een breed palet aan culturele referenties laat zien en daarmee en thuis biedt voor elke gemeenschap in Nieuw-West;

... als een belevenis voelt en daardoor als magneet werkt voor bezoekers en artiesten uit de rest van de stad (en het land) en voor de aantrekkingskracht van Nieuw-West.

2

Hoe haalt de plek het beste uit gebruikers?

Een uitdagende en aanpasbare plek voor verschillende vormen van gebruik

A. Een plek die tegen een stootje kan

Een maakbare plek die niet kapot kan,
de architectuur staat ten dienste van de gebruiker.

B. Een plek waar niets te gek is

Een unieke plek waar dingen gebeuren,
door uit te dagen, te prikkelen en te activeren.

C. Een plek die meebeweegt

Gemaakt voor diverse typen van gebruik,
die door passende zonering naast elkaar kunnen bestaan. Leesbaar, multifunctioneel en flexibel door aanpasbaarheid in de tijd en seizoenen.

Het ontwerp is geslaagd als de plek...

... tegen een stootje kan en uitnodigt tot gebruik en maakbaar is door gebruikers in staat te stellen om oevers en het gebouw tot leven te brengen, onafhankelijk van de intensiteit van de programmering;

... met Nieuwe Meervaart is ontworpen vanuit de mindset van theater- en cultuurmakers in plaats van ‘gebouwenmakers’ en leren, maken en presenteren de ruimte biedt;

... is ontworpen op basis van gebruik en programmering en ruimte biedt aan diverse gebruikers, waarbij elk programma optimaal tot zijn recht komt;

... leesbaar is en je helpt om je weg te vinden door zones op een slimme manier te scheiden of te verbinden;

... interactie tussen gebruikers mogelijk maakt, maar hen ook in staat stelt om te focussen op eigen activiteiten;

... een sterk en robuust raamwerk heeft voor de zuidwestoever waarbinnen meervoudig (recreatief) gebruik mogelijk is, met ruimte voor sport, spel en bewegen, maar ook voor rust, relaxen en reflectie door middel van verblijfsplekken, kunst en speel/recreatie voorzieningen;

... zich aanpast aan flexibel gebruik, zowel in tijd: (dag-week-maand-seizoen-jaar) als in zones (openbaar-semiopenbaar-buiten-binnen) als in functie (dubbelgebruik); zonder af te doen aan de functionaliteit en de specifieke eisen van de verschillende programmaonderdelen.

... is ontworpen met aandacht voor de akoestiek van het gebouw van Nieuwe Meervaart, zodat verschillende vormen van gebruik optimaal worden ondersteund. Door goede ruimte- en gebouwakoestiek kunnen verschillende vormen van gebruik tegelijk plaatsvinden zonder elkaar of de omgeving te hinderen.”

“Het moet wel een goeie vibe hebben. Dat je daar kan chillen met je vrienden, maar ook met je vriendin.”

3

Hoe versterkt de plek zijn omgeving?

Een plek waar landschap, stad, water en gebouw elkaar versterken

A. Oevers en gebouw werken samen

Een plek waar landschap en gebouw – binnen en buiten – een *gesamtkunstwerk* vormen.

B. Nieuwe geschiedenis schrijven

Een futureproof plek die recht doet aan zijn geschiedenis en locatie: een update van de stedenbouwkundige en landschappelijke context van Nieuw-West (het AUP) én tegelijkertijd een verrijking daarvan.

C. Een duurzame plek voor nieuwe natuur

Een plek die rekening houdt de groene en landschappelijke kwaliteit van de plek, die de diversiteit van het groen vergroot en ook ruimte geeft voor nieuwe natuur, met aandacht voor duurzaamheid.

Het ontwerp is geslaagd als de plek...

... één geheel is, waarin landschapsontwerp en architectuur van de Nieuwe Meervaart samenwerken en elkaar versterken;

... sterke binnen-buiten relaties heeft met interessante contrasten en overgangen;

... door positionering, compositie en verschijningsvorm van het gebouw zorgvuldig is ingepast en recht doet aan het landschappelijke icoon van de Sloterplas met beschermd stadsgezicht. Opdat het gebouw zich op passende wijze verhoudt tot de ruimtelijkheid en openheid van de Sloterplas;

... door de landschappelijke inrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas meer eenheid en een sterkere identiteit krijgt;

...past bij de ruimtelijke kenmerken van Nieuw-West, de Westelijke Tuinsteden en het AUP;

... Programmeerbare verblijfsplekken in de openbare ruimte, zoals een podium voor kleinschalige buitenvoorstellingen; speel- en sportvoorzieningen of eventuele andere “specials” op een passende wijze samen laat gaan met natuur en ongeprogrammeerde recreatie;

... voldoet aan geldende duurzaamheidsnormeringen, nu en in de toekomst. Een plek die regeneratief is en waarde biedt aan toekomstige generaties;

… extra verharding op maaiveld zoveel mogelijk compenseert met het vergroenen van andere plekken in de openbare ruimte en het dak van Nieuwe Meervaart inzet als groene programmeerbare (semi-)publieke ruimte (daklandschap, daktuin, -terras en -podium);

... het fameuze ‘Rondje Sloterplas’ verrijkt, met altijd de mogelijkheid om het water te zien en een prettige/veilige omgeving;

... een lage strak vormgegeven oeverlijn heeft, als tegenhanger van de hoge kades aan de noordkop, met veel contactmogelijkheden met het water (lage kades, watertrappen en/of steigers) en waterkwaliteit borgt;

... expliciet rekening houdt met weer- en seizoensomstandigheden zoals zonnestand, schaduw, neerslag en wind voor een optimale werking van de openbare ruimte in het gebied en in, op en rond het gebouw.

... het dak van Nieuwe Meervaart optimaal inzet als extra buitenruimte met fantastische uitzichten over de Sloterplas en Nieuw-West.

Ik doe ook mee!

4

Hoe trekt de plek bezoekers aan?

Een uitnodigende plek waar iedereen mee kan doen

A. Stelt zich open naar alle kanten

Een plek die door transparantie en alzijdigheid eerlijk en uitnodigend is van alle kanten.

B. Gastvrij en levendig

Een gastvrije plek die altijd uitnodigend is en door passende programmering aanvoelt als een “bruisend stadsplein” met voor elk wat wils.

C. Zet iedereen in zijn kracht

Een laagdrempelige plek die mensen empowert en hen in staat stelt om zichzelf te zijn, door toegankelijkheid, inclusiviteit en veiligheid.

Het ontwerp is geslaagd als de plek...

... een alzijdig, uitnodigendend en transparant gebouw heeft voor Nieuwe Meervaart met een open uitstraling;

... door de hoofdentree van het gebouw aan de westzijde (Meer en Vaart Promenade) en meerdere nevengeschikte entrees en looproutes het gevoel van openheid versterkt;

... functies in het gebouw alleen visueel afsluit wanneer dat vanuit de aard van de functie noodzakelijk is (bijvoorbeeld kleedkamers en studio’s);

... uitzicht biedt vanaf en vanuit de Nieuwe Meervaart om de weidsheid van de omgeving te benadrukken;

... kinderen niet over het hoofd ziet, door rekening te houden met de blik van kinderen in ooghoogte en ruimtegebruik;

... een gastvrije uitstraling heeft en 16 uur per dag, 7 dagen per week verwelkomend is;

... door diverse programmering voor ieder wat wils biedt;

... veiligheid en aantrekkelijke verblijfskwaliteit biedt door levendigheid en voorzieningen;

... steeds genoeg reuring heeft om aantrekkelijk te zijn, maar op de oevers ook genoeg rust voor ontspanning in de groene omgeving;

... met Nieuwe Meervaart functioneert als warme publieke ruimte, een huiskamer voor buurt en stad;

... iedereen vanzelfsprekend in staat stelt om zich zelfstandig, vrij en zonder hulpvraag te bewegen;

... alle soorten gebruikers, van professioneel tot amateur, van jong tot oud, in hun kracht zet om mee te doen.

“Voor mij is veiligheid dat ik mensen om me heen heb. Ik vind mensen veiliger dan bomen.”

5

Hoe werkt de plek?

Een cureerbare en slim georganiseerde plek

A. Backstage van frontstage kwaliteit

Een plek die overal kwalitatief en uitnodigend is: het achterhuis van de Nieuwe Meervaart en logistieke functies – zowel binnen als buiten – worden met dezelfde zorg en aandacht ontworpen als de publieke ruimte.

B. Een logistieke legpuzzel

Een plek waar logistiek, ontsluiting en parkeren slim en naadloos zijn ingepast tot een goed functionerend geheel, zonder afbreuk aan gebruiks- en beeldkwaliteit.

C. Een plezier om te beheren

Een cureerbare plek die ontworpen is voor beheer op toekomstbestendige manier, met aandacht voor onderhoud, veiligheid en exploitatie.

Het ontwerp is geslaagd als de plek...

“Ook een optimale beleving buiten de zaal”

...overal uitnodigend en hoogwaardig is. In het gebouw zijn zowel front of house als back of house van hoge kwaliteit waardoor de plek voor medewerkers, leveranciers en makers net zo prettig is, als voor de bezoeker;

...in het gebouw ruimte biedt aan een foyer voor artiesten en scholieren van het talentenhuis die ruim en sfeervol is met uitzicht naar buiten (géén tweederangs foyer!);

...nergens aanvoelt als achterkant, zowel in het gebouw als op de oevers zijn alle plekken met zorg en gebruikskwaliteit ontworpen met goede én sfeervolle verlichting;

...in de openbare ruimte slimme en veilige infrastructurele oplossingen heeft als integraal onderdeel van het ontwerp van de zuidwestoever (bereikbaarheid, ontsluiting, expeditiestraat, Kiss+Ride, fiets- en scooter parkeren en kort-parkeerplekken voor touringcars);

...alle functies en machinerie integraal zijn mee-ontworpen in het gebouw (trafo’s, horecaopslag etc.), met vier loadingdocks die voldoende ruim zijn ontworpen en tevens goed geïsoleerd zijn ten opzichte van de theaterzalen;

...zo is georganiseerd dat verschillende gebruikersgroepen gelijktijdig naast elkaar kunnen bestaan, zowel op de oevers als in Nieuwe Meervaart (o.a. foyer, horeca en het dak(terras));

...de parkachtige uitstraling van de de zuidwestoever wordt gehandhaafd en waar mogelijk versterkt;

... door de opzet van het gebouw toekomstbestendig, met een tijdloze structuur waarbinnen opeenvolgende generaties de multifunctionele ruimtes op hun eigen manier kunnen gebruiken;

...het gebruik van het (semi-)openbare dak in goede banen leidt, denk bijvoorbeeld aan veiligheid, nachtafsluiting, groenbeheer, toegang en programmering.

...zo ontworpen is dat de hoorwaardige inrichting van de openbare ruimte ook robuust, duurzaam en goed te onderhouden is.

“Een goede ontwerpoplossingen voor geparkeerde fietsen.”

6 Wat wij van u vragen

Wij vragen

Een visie op de ontwerpuitvraag (onder andere ruimtelijk en programmatisch), waarin op basis van een inventarisatie van brondocumenten op hoofdlijnen tevens een conceptuele oplossingsrichting wordt gepresenteerd voor de herinrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas en de inpassing van Nieuwe Meervaart.

Het gaat nadrukkelijk niet om een schetsontwerp.

Daarnaast wordt gevraagd om een Plan van Aanpak waarin onder andere de implementatie van de visie en de conceptuele oplossingsrichting en diverse projectbeheersingsaspecten (planning, kosten-intelligent ontwerpen, samenwerking, etc.) worden geborgd.

Het is van belang dat invulling wordt gegeven aan de ontwerpprincipes uit hoofdstuk 5 van deze ontwerpuitvraag met bijbehorende brondocumentenen de ambities en eisen uit het SP Stadscentrum Osdorpplein fase 2a en de PvE's voor de Nieuwe Meervaart en de zuidwestoever Sloterplas.

Wat wij van u vragen is afgestemd op de aard van de opgave, de aard van deze ontwerpuitvraag en de criteria zoals terug te vinden in de leidraden. Wij zijn nadrukkelijk niet op zoek naar een partij die zich gaat vergalloperen aan een gedetailleerd architectonisch ontwerp compleet met spetterende 3D visualisaties en maquettes. De aard van de opgave is te complex en meervoudig om aan dergelijke indieningen recht te doen.

Wij zijn op zoek naar een heldere visie op de ontwerpuitvraag en een gedegen Plan van Aanpak, waarin het proces, de samenwerking, de diverse co-creatieve werkstromen en het noodzakelijke ontwerpend onderzoek zodanig worden geborgd dat het uiteindelijke ontwerp van het gebouw en de zuidwestoevers, recht doet aan de plek.

Tegelijkertijd zijn wij op zoek naar een architectenteam met een ontwerpende aanpak, waarbij wij wel degelijk oog zullen hebben voor het ambacht en het creatieve vakmanschap van de indieningen. Wij zoeken een multidisciplinair team dat dit creatieve vakmanschap op conceptueel en strategisch niveau weet in te zetten, en daarbij bewoners, ondernemers, bezoekers en makers actief betrekt bij het ontwerpproces.

Het proces

De aanbestedingsprocedure bestaat uit vier fasen:

Fase 1 - Selectie
- Van X naar 10 gegadigden
- Uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en een selectiecriterium
- Beschreven in de selectieleidraad

Fase 2 - Eerste inschrijvingsronde
- Van 10 naar 5 gegadigden
- Pre-visie
- Beschreven in de leidraad 1e inschrijvingsronde

Fase 3 - onderhandelingsfase en definitieve inschrijfronde
- Van 5 naar 1 gegadigde
- Visie op de ontwerpopgave en conceptuele oplossingsrichting, plan van aanpak - proces
- Beschreven in de gunningsleidraad

Fase 4 - gunning en contracteren
- Beschreven in de gunngingsleidraad

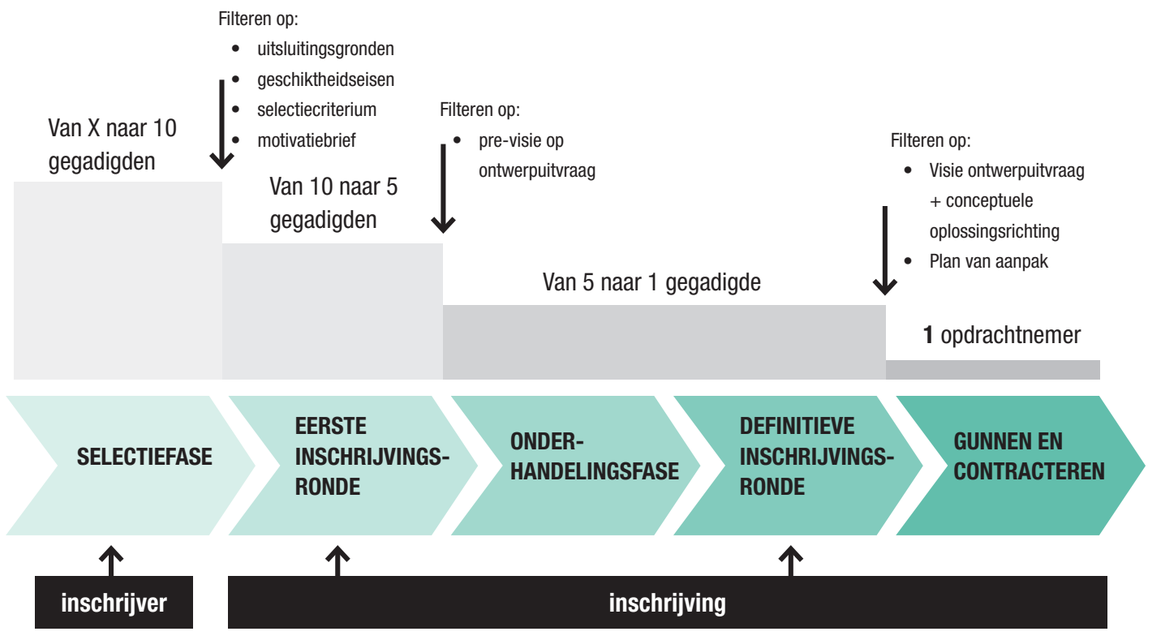

Wat wij van u vragen

In de aanbestedingsprocudure wordt gevraagd om een pre-visie, een visie en een conceptuele oplossingsrichting én een Plan van Aanpak (werkwijze, proces). De gedetailleerde omschrijving en criteria hiervoor zijn uitgewerkt in de leidraden.

Pre-visie op ontwerpuitvraag

In Fase 2 vragen wij van de architectenteams om een pre-visie op de ontwerpuitvraag, waarin de samenhang tussen de verschillende ontwerpaspecten en -principes inzichtelijk wordt gemaakt. De pre-visie beschrijft:

- op welke wijze een herkenbare en betekenisvolle culturele plek voor de stad en de buurt kan worden gecreëerd, en hoe een plek kan ontstaan die landschap, stad, water en gebouw op elkaar laat aansluiten en elkaar versterkt.
- hoe tijdens het ontwerpproces een evenwicht *kan worden* gevonden tussen functionele kwaliteit, architectonische kwaliteit, landschapsarchitectonische en stedenbouwkundige kwaliteit, samenwerking en inbreng vanuit de omgeving, sociaal-culturele doelstellingen en duurzaamheid.
- wat de belangrijkste (ontwerp) uitdagingen zijn die o.a. voortkomen uit de ontwerpuitvraag, en hoe hiermee *kan worden* omgegaan.

De previsie wordt visueel ondersteund met (hand)schetsen, schema's, diagrammen, volume- en contourstudies op conceptueel niveau.

Visie, conceptuele oplossingsrichting, plan van aanpak (werkwijze, proces)

Fase 3 staat in het teken van de 'Visie en conceptuele oplossingsrichting'. Dit omvat:

- een verdere uitwerking van de pre-visie
- een conceptuele oplossingsrichting die antwoord geeft op *alle 5* ontwerpprincipes zoals geformuleerd in de Ontwerpuitvraag, én op de ontwerpuitdagingen die in de pre-visie zijn gesignaleerd en gepresenteerd.
- een uiteenzetting van hoe tijdens het ontwerpproces een evenwicht wordt gevonden tussen functionele kwaliteit, architectonische kwaliteit, landschapsarchitectonische en stedenbouwkundige kwaliteit, samenwerking en inbreng vanuit de omgeving, sociaal-culturele doelstellingen en duurzaamheid.
- plan van aanpak (werkwijze, proces)
- wat de belangrijkste (ontwerp) uitdagingen zijn die o.a. voortkomen uit de ontwerpuitvraag, en hoe hiermee wordt omgegaan.

De 'visie en conceptuele oplossingsrichting' wordt visueel ondersteund met (hand) schetsen, schema's, diagrammen, volume- en contourstudies op conceptueel niveau. Hierbij wordt nadrukkelijk géén schetsonwerp gevraagd voor gebouw noch voor de openbare ruimte.

Daarbij is het van belang dat de 'visie en conceptuele oplossingsrichting' en het Plan van Aanpak aansluiten op het beschikbare budget.

Reflectieruimte: uw aantekeningen

* Deze vragen zijn enkel bedoeld om te inspireren en uit te dagen, dit zijn geen selectiecriteria voor de uitvraag. Hiervoor verwijzen wij u naar de selectieleidraad. (“Selectieleidraad, Multidisciplinair architectenteam incl. constructeur, Integrale ontwerpopgave nieuwbouw Nieuwe Meervaart en herontwikkeling zuidwestoever Sloterplas”)

Welke uitdagingen/dilemma’s zijn er volgens ú verbonden met deze opgave en wat is uw houding/richting om daarmee om te gaan?

Hoe kijkt u aan tegen de inpassing van het aanzienlijke volume/programma van Nieuwe Meervaart in relatie tot de landschappelijke, ruimtelijke en ecologische waarden van de Sloterplas en haar oevers?

Welke expertises zijn volgens u benodigd in het architectenteam om recht te doen aan de sociaal-culturele opgave?

Hoe gaat u om met organisatorische / operationele / logistieke uitdagingen op de plek, zoals bijvoorbeeld de programmering van het dak?

Wat haalt u uit het participatieverslag en hoe heeft u uw ontwerpvisie hierdoor laten sturen?

Annex: Brondocumenten

Selectieleidraad, Multidisciplinair architectenteam incl. constructeur, Integrale ontwerpopgave nieuwbouw Nieuwe Meervaart en herontwikkeling zuidwestoever Sloterplas

Stedenbouwkundig Plan Stadscentrum Osdorpplein - fase 2, Uitwerking fase 2a

Investeringsnota Stadscentrum Osdorpplein - fase 2, uitwerking fase 2a

Programma van Eisen herinrichitng zuidwestoever Sloterplas - op hoofdlijnen

Werkboek De Nieuwe Meervaart

Nieuwe Meervaart - Functioneel, Ruimtelijk en Technisch Programma van Eisen

Participatie-eindverslag Nieuwe Meervaart en Zuidwestoever Sloterplas - fase 1

Participatieverslagen bijeenkomsten

Resultaten online peiling zuidwestoever Sloterplas en Nieuwe Meervaart

Advies Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur

Advies Kwaliteitsteam de Nieuwe Meervaart, zuidoever Sloterplas en omgeving

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Amsterdam

In samenwerking met

Meervaart

Uitwerking ontwerpuitvraag

Studio for New Realities

© 2025 Gemeente Amsterdam
Er kunnen geen rechten ontleend worden aan de teksten en beelden in dit document